

»Tu smo začeli«

Platke in Jocin greben s Snežinko

✍ Marta Krejan

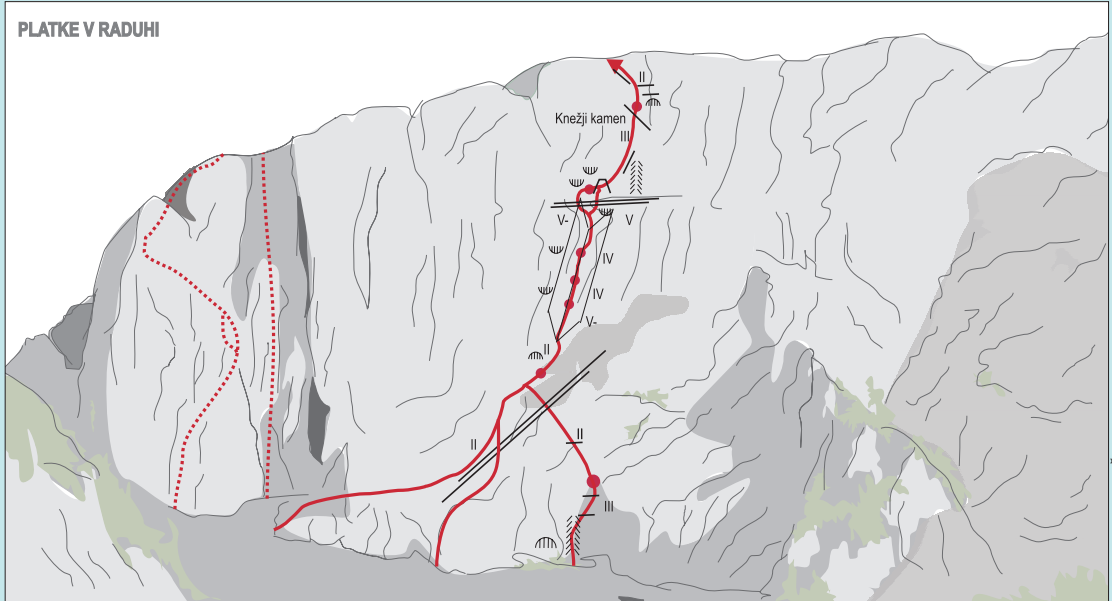
Drago Zagorc, eden izmed prvih raziskovalcev te gore, je zapisal: Raduha in Grohot nam pomenita več kot druge gore. Tu smo začeli. Vabita nas nazaj in mi se vračamo. (Mihev idr., 1984, str. 4).

Raduški zmaj

Nekje ob vznožju Raduhe, severovzhodne sosede Ojstrice, je v mogočnem gradu živel zloben graščak s hčerko. Tlačane je za prazen nič pretepal z bičem in jih zapiral v ječo, tam pa so umirali od glada. Kmetje so obupani prosili za pomoč vilo z Raduhe in ta se je zares srečala z zlobnežem, vendar jo je že na grajskem dvorišču ozmerjal in ji zagrozil z bičem. Pogumna vila pa je prosila milosti za zaprte tlačane. Pobesneli graščak jo je oplazil z bičem, da se je opotekla z dvorišča. V Savinji si je izprala krvavečo rano, nato pa zlobneža preklela in ga spremenila v zmaja, ki se lahko reši prekletstva le, če zaužije jetra svojega lastnega vnuka. Grad se je v hipu sesul in se pogreznil v temno zijalko, graščak pa se je zares spremenil v zmaja. Le hči, ki je poslej noč in dan jokala pri očetu v zijalki, je ostala taka kot prej. Zmaj je vsak dan kradel ovce pastirjem in ko je v jamo odnesel še zadnjo, se je najpogumnejši pastir odločil, da ga bo ubil. Pa je naletel na lepo deklico, pozabil na maščevanje in skupaj sta zbežala v planino. Zmaj je tri leta iskal hčerko, nazadnje pa jo je našel v pastirski koči na Raduhi. Prosil jo je, naj ga reši prekletstva, in zares je nahranila očeta zmaja s sinovimi jetri. Ko je rešen prekletstva stopil v kočo in našel jokajočo hčer ob mrtvem otroku, mu je od vsega, kar je hudega storil, počilo srce. Hči je obupana pokopala očeta, a ko se je vrnila v kočo, je v zibelki našla sinčka, ki je oživel v trenutku, ko je njegovega deda zagrnila črna zemlja.

Smer čez plošče v Raduhi Boris Strmšek

PLATKE V RADUHI

Risala: Barabara Žižić

Dobri vili in graščakovi hčeri se moramo torej zahvaliti, da se lahko brez strahu pred zma- jem potepamo po gori in izbiramo med mnogi- mi plezalnimi smermi, dobrih dvesto jih je vseh skupaj, v Lanežu ter v Mali, Srednji in Veliki Ra- duhi. Ta dvatisočak (2062 m) je še posebno za Korošce zelo priljubljen izletniški in plezalski cilj; dokaj hitro si tam, dostop do stene, najpri- mernejši je z Grohota, ni pretirano dolg (no, odvisno, kje si želiš plezati), izbira smeri pa je tako glede na težavnost kot na dolžino smeri pe-

stra. V enem dnevu lahko preplezaš več smeri, petnajst minut hoda od koče pa je na voljo še kup balvanov in kdo ve, morda so ravno ti zakri- li vhod v tisto jamo, zmajevo prebivališče. Ali pa se je grad zrušil v tisto blizu koče na Loki, ki ji pravimo Snežna jama? Ali pa ...

Platke

S severne strani hriba, z Grohota, na kate- rem stoji koča, je v Mali Raduhi vidna lepa po- ševna plošča, ki trem plezalcem leta 1956 ni dala spati. 185-metr- sko smer, zdaj opremljeno s sve- drovci, preplezaš dokaj hitro, Fi- žola (Franc Pušnik), Miha (Stan- ko Mihev) in drugi »stari - beri iz- kušeni - mački« pa, ko ob večerih pred kočo pogledujemo v steno, radi pripovedujejo, kako so vča- sih plezali v okovanih čevljih in so za kak detajl potrebovali tudi »loj- tro«. Smer čez plošče so 5. avgu- sta 1956 poimenovali Lipi Lagoja, Jože Peruš in Zdenko Štern, ven- dar se je je bolj prijelo ime Platke oziroma Plate. Zdej je v Raduhi najpogosteje obiskana in najbolj priljubljena smer. Leto zatem sta

IRGOVINA POHODNIK
UŽITKI V NARAVI

SCHOELLER - Pohodne hlače Pohodnik

www.pohodnik-si.com

TEVA - Terra-fi

UNIVET d.o.o., tel.: 01/585 26 30, Šmartinska 152, BTC Ljubljana, HALA A

NAŠA SMER

se v Plate zagledala Drago Zagorc in Jože Petrič, Marjan Mauko, Marjan Prelog in Lazar Rataj pa so očitno lep zadnji januarski dan leta 1966 izkoristili za prvo zimsko ponovitev.

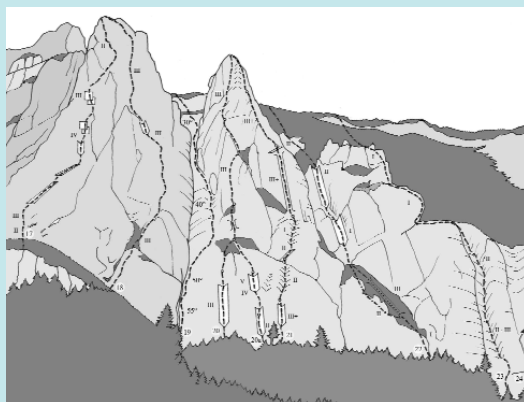
Malce na levo pod ploščami, po katerih je smer dobila ime, je nekakšna orientacijska točka, lopa, Luknja se ji reče, do katere se da priti na več načinov: po veliki poševni polici, ki se začne na levem delu stene - plezati lahko začneš naravnost, skoraj takoj pod ploščami, ali pa vstopiš na desni strani nezgrešljive votline tik pod steno. In da nadaljujem »ali pa« ... mogoče ravno v tej votlini ležijo ostanki zmajevih kosil! Potem bi imel človek res kaj pripovedovati svojim vnukom!

Na desni steni Luknje najdeš svedrovce, si narediš varovališče, greš nekaj metrov poševno navzgor, se »zbašeš« skozi manjši kamin (V-), potem pa dva raztežaja skoraj sterilno uživaš - kot da bi jedel kremšnite. Po dveh kremšnitah se plošče postavijo pokonci, zato po gladki prečnici (V-) kreneš na levo pod previse in nekaj metrov navzgor na polico. Temu se z malce težjo varianto (V) lahko tudi izogneš (plezaš kar naravnost). Vsekakor pa je pametno imeti s sabo nekaj kosov opreme, svedrovci se namreč ponekod gledajo precej na daleč. Ko si na polici, narediš nekaj korakov na desno in majhen stolpič te usmeri navzgor proti Knežjemu kamnu, nekakšni kapniški tvorbi, ki stoji pred (še eno) lopo. Od tam po raztežaju lahkega plezanja rahlo na levo prideš do roba stene, se osvobodiš tesnih plezalk, se zlekneš med dišeče iglavce, ignoriraš klepetavega soplezalca in poslušаш glasove planincev in plezalcev, ki jih med sabo meša veter ...

»Juhuhuuu!« Na noge te spravi Fižolov vrisk; ravno je na »štantur« nekje v Zagorčevi. Do nahrbtnika, ki te čaka pod steno, najhitreje prideš čez Durce. Od roba stene greš skozi »gošča-vo« in kaj hitro naletiš na kakega planinca, ki se začudi, od kod, presneto, si se kar naenkrat vzela. Zaviješ na levo po markirani poti, z mislimi pa si verjetno že spet v steni ...

Snežinka in Jocin greben

Dolgi poletni dnevi so fantastični za plezanje v Mali Raduhi, saj sonce na severni strani

Smeri v Lanežu: 20 - Jocin greben, 20a - varianta Snežinka (iz bodožega plezalnega vodnika za Koroško avtorja Stanka Miheva, risba: Aleš Dolenc)

nima tolikšne moči, da bi ti bilo pretirano vroče, skala se po dežju hitro posuši, plezalci pa si po navadi privoščijo vsaj dve smeri, ko so enkrat pod steno. Tistim z malce raziskovalne žilice, ki jim je po Platkah na voljo še ves popoldan, lahko predlagam prvi greben z leve v Drugi trikotni steni, in sicer Jocin greben v Lanežu. Z varianto Snežinka je ocenjen s V, sicer je dobra III, postreže pa tako z nekaj trdne skale kot z malce krušljivosti. Greben sta 3. julija 1982 preplezala Igor in Joca Radovič, 40-metrsko varianto pa je Igor s soplezalcem Mirom Jelenom »pogruntal« 4. decembra istega leta. Vstop v Snežinko je približno petnajst metrov desno od najnižjega dela grebena. Zaviješ na desno okoli roba in plezaš na levo po navpični, ozki, razčlenjeni zajedi; tam naletiš na najtežje mesto v smeri.

Očitno mi je Snežinka z Jocinim grebenom res sedla v srce in se še vedno ni stopila, smer se mi namreč zdi nekako ... ljubka. Predvsem greben, po katerem iščeš prehode proti ostremu vrhu, ti postreže s pravo količino užitka. Spomnim se, da sem kar malce dvomila o svojih odločitvah, po kateri strani grebena, če ne po razu, naj plezam, pa mi je tu pa tam pomagal kak star klin. Kak raztežaj pred koncem smeri se moraš s konice grebena spustiti v nekakšno škrbino in potem nadaljevati po desni strani do vrha. Med borovci poiščeš prehode proti vrhu Laneža, dokler ne naletiš na planinsko pot. Po njej prideš do Durc, tam pa se namesto za sestop morda odločiš še za razgled z vrha Raduhe. Ali pa skočiš na Loko, ker želiš pokukati v Sne-

žno jamo, saj v votlini pod Platkami ni bilo sledu o kakem zmagu, pa bi vseeno rad o čem pripovedoval potomcem.

Za ljubitelje brezpotij sta najboljši možnosti za sestop Butalska grapa (III, I-II), ki je na levi strani grebena in je pozimi izziv za turne smučarje; če greš po desni grapi, pa to pomeni, da sestopaš po Detektivski smeri (tudi kak detalj slabe trojke).

Zmaj pod Raduho je izvorni naslov zgodbe, ki jo lahko najdemo v arhivu Planinskega vestnika, in sicer v januarski številki iz leta 1958. V sklopu legend z naslovom Folklorni obraz gorenje Savinjske in Zadrecške doline jo je zapisal Lojze Zupan. Prava zakladnica podatkov o Raduhi pa je zagotovo Mihev, ki je med drugim tudi lastnik častitljivega izvoda tega Vestnika.

Dostop: Smer čez plošče poteka v sredini Male Raduhe; do tja prideš po markirani poti od kočice na Grohotu v dobre pol ure.

Jocin greben je prvi izraziti greben z leve v levi steni Laneža, Snežinka pa te čaka kakih petnajst metrov proti desni od začetka grebena. Od planinske kočice na Grohotu greš po planinski poti in nato pod meliščem na levo po skalah med borovci do Druge trikotne stene. Lahko pa jo mahneš kar od kočice naravnost skozi gozd.

Sestop: Po izstopu iz obeh smeri nadaljuješ v isti smeri do markirane poti, ki te pripelje do kočice na Grohotu, kot je opisano že prej.

Literatura:

* Mihelič, T., Zaman, R. (2003): Slovenske stene. Izbor najlepših plezalnih vzponov. Radovljica: Didakta

* Mihev, S., in drugi (1984): Plezalni vodnik. Raduha, Peca in Uršlja gora. Ravne na Koroškem: Strokovna komisija za alpinizem (za interno rabo)

Jocin greben je opisan samo v internem Plezalnem vodniku, bo pa v kratkem izšel Plezalni vodnik - Koroška (avtor Stanko Mihev), v katerem bodo opisani vse smeri v Raduhi, Peci in Uršlji gori, koroški zaledeneli slapovi, plezališča ter ideje za turno smučanje. ○

Vizionarstvo Slovencev v Himalaji

Čomolenco, 7790 m visoka gora v neposredni bližini Makaluja, je bil po zamisli Andreja Štremfelja že nekaj let med prvimi načrti slovenskega alpinizma. Vendar so akcijo zaradi različnih razlogov, predvsem denarja, iz leta v leto prestavljali. Glas o odličnem alpinističnem cilju se je širil v deveto vas in prišel na ušesa tudi marsikateremu tujemu alpinistu. Francoski alpinisti so po lanskem delovanju na vzhodni strani Makaluja, ko so si Čomolenco dobro ogledali, letos poslali tja alpinistično odpravo, sestavljeno iz večine najboljših francoskih alpinistov ta hip. Ekipo je vodil Christophe Molin, poleg pa so bili še Patrice Glairon - Rappaz, Stephane Benoist, Christian Trommsdorff, Patrick Wagnon, Yannick Graziani, Yann Bonneville in Aymeric Clouet, torej alpinisti z bogatimi izkušnjami na vseh področjih alpinizma. Njihovi cilji so bili skoraj enaki ciljem načrtovanih slovenskih odprav in so vključevali vse tri vrhove Čomolence (7790 m, 7540 m, 7150 m). Po treh tednih dela je navezi Trommsdorff, Graziani in Wagnon uspelo preplezati novo smer na še neosvojeni severni vrh (7199 m), nekaj dni za njimi pa sta še eno smer na isti vrh preplezala Benoist in Glairon - Rappaz. Trommsdorff, Graziani in Wagnon so 15. maja po dobrem počitku znova krenili iz baze in po šestih dneh prvi stopili na Srednji vrh - Čomolenco Central (7540 m). Vse lepo in prav. Priplezali so na dve prej neosvojeni visoki gori po treh smereh, pri miru pa so pustili glavni vrh Čomolence, ki je bil poglaviti cilj nesojenih slovenskih odprav. Verjetno ne nalašč ... Morda bi se zdaj veljalo še enkrat zganiti?!

Ta čas odhaja iz Katmanduja tudi tričlanska rusko-ameriška ekipa Nikolaj Totmjanin, Jurij Košelenko in Carlos Buhler. Njihov cilj je preplezati novo smer v alpskem slogu v Menlungtseju (7181 m). Glede na njihove ignorantske objave na svetovnem spletu je upati, da se ne bo ponovil primer Bagiratija, ko so »nevedoč« za slovensko smer (Karo - Jeglič) v neposredni bližini preplezali novo smer v ruskem slogu. Menlungtse sta prva osvojila Andrej Štremfelj in Marko Prezelj oktobra 1992 in takrat pošteno nategnili nosove angleškim in japonskim alpinistom, ko so si prizadevali opraviti prvi vzpon na to himalajsko goro. T. J.

Balvansko plezanje

Močni fantje, ki se ukvarjajo s plezanjem po velikih kamnih - balvanih -, so v tem času zelo dejavni. Ljubi so jim predvsem tuji cilji. David Stepanjan (Samsara) je v avstrijskem balvanskem plezališču v dolini Maltal preplezal problem Marmelada z oceno Fb 8a+, ki je za zdaj njegov najtežji preplezani problem. Poleg tega je uspel še v nekaj problemih z ocenami 7c+ in 7c.